

gyűlés végén Prileszky, a zárszám. bizottság elnöke, egy arany tollal tüntette ki őt.

Mint az erdélyi kath. status gyűlésének tagja, ugyanazon időben meghivatott azon bizalmas jellegű értekezletre, a mely a középiskolai törvényjavaslat tárgyalása alkalmával fölmerült nehézségeket eloszlatni volt hivatva.

Képviselői működése mellett nem tévesztette szem elől a bányászat ügyét sem, a melynek érdekeit és szükségleteit ugy egy régebben (1879.) megjelent önálló művében, mint hirlapi cikkekben és egy, a kormányhoz benyújtott emlékiratban alapos szakismerettel fejtette ki.

A mult országgyűlés végén tagja és több albizottságban előadója volt azon enquète-nak, a melyet a keresked. miniszter; az új bányatörvényjavaslat alapelveinek megállapítása végett hívott össze.

Az 1884-ki választások alkalmával újból egyhangulag lett a magyar-igeni választókerület képviselőjévé megválasztva. A jelen országgyűlés elején tagja a felirati és pénzügyi bizottságnak. Mint a közlöttekéből is látszik, Lukács László igen szép szakképzettséget és tudományos készséget hozott be magával a parlamentbe, a hol olyan figyelemreméltó munkásságot fejtett ki, hogy a m.-igeni választókerület büszke lehet jeles képviselőjére.

Dr. Matlekovics Sándor.

Dr. Matlekovics Sándor a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium helyettes államtitkárának már fiatal ember korában, pályája kezdetén fényes jövőt jósoltak mindazok, a kik figyelemmel kísérték a közgazdasági irodalmat. Még nem végezte el a jogot sem, a midőn elkezdett irodalmilag működni, nemcsak komoly munkásságáról és szorgalmáról, hanem jeles tehetségéről is tanuságot téve. E munkássága, a közélet terén való szereplése immár husz éve tart és ezen idő alatt kivívta nemcsak a haza legjobbjainak elismerését, hanem maradandó érdemeket is szerzett magának közgazdaságunk minden terén. Egy érdemekkel telt pályára tekinthet vissza, teljes büszkeséggel, mert mindent magának köszönhet, de érdemekkel telt pályája följosítja az országot, hogy még többet várjon tőle. És ha valaki, akkor dr. Matlekovics Sándor be fogja váltani ezen várakozásokat, mert benne nemcsak tehetség, nagy szakértelem, hanem törhetetlen erély és lankadatlan munkakedv összpontosul. Így bírja a siker minden biztosítékát és minden sikeréből csak közgazdaságunkra háramolhatik előny.

Matlekovics Sándor 1842. október 12-én született Budapesten, és így a férfikor teljében van, atyja akkor ügyvéd volt, most királyi törvényszéki bíró Budapesten; szerencsés atya, ki nyomról-nyomra láthatta fia sikereit és megérhette azt az időt, a midőn fia nevét

egy egész ország tisztelettel és nagybecsüléssel említi. Tanulmányait Matlekovics Sándor Budapesten végezte, a gymnasiumi osztályokat a kegyesrendiek budapesti iskolájában, a jogot az 1860—64. években az egyetemen. Mint joghallgató különösen megkedvelte Kautz Gyula nemzetgazdaságtani előadásait és általa buzdítva e szakban fáradhatlan buzgalommal képezte magát. Mint harmadéves joghallgató irta egyetemi pályadíj nyert első munkáját „A magyar örökösödési jog“-ot, a melyet g yorsan követtek: „A földbirtok a nemzetgazdaság jelenlegi álláspontja szerint rendezve, különös tekintettel Magyarország törvényhozására“ és „Magyarország törvényei s országgyűléseinek működése nemzetgazdasági tekintetben, különösen 18-ik század óta“ című művei, a melyek közül az első szintén egyetemi pályadíjat nyert.

DR. MATLEKOVICS SÁNDOR.

Huszonkét éves korában Matlekovics Sándor már jogtudor volt és nemsokára reá hites ügyvéd, de az ügyvédi pályához nem kötötte semmi vonzalom. A közigazgatási pályára lépve, Pest város tanácsa tollnokká nevezte ki, és mint ilyen először a főkapitányságnál, majd a tanácsnál működött. Kedvelt tanulmányával, a közgazdasági tudománnyal ezen idő alatt folyton foglalkozott, a tanári pálya lebegett czél gyanánt szemei előtt. Már 1864-ben a nemzetgazdaságtan magántanára lett a budapesti egyetemen, később a pénzügytanból is habilitált és mindkét tárgyból több évig előadásokat is tartott, majd a budapesti kereskedelmi akadémia tanára lett. Ideálját, az egyetemi tanárságot nem érhetette el, mert midőn a hetvenes évek elején a műegyetemnél rendszeresített kereskedelmi törvényt és statisztikai tanszékre pályázott, Keleti Károlylyal és Kőrösi Józseffel együtt mellőztetett.

Az alkotmány visszaállításával, 1867. május elsején a földművelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumba lépett mint fogalmazó. Ebben az állásban nem tüntethette ki magát, nem érvényesíthette nagy tehetségét és széles körű tanulmányait. Gorove István akkori minister figyelme csak egy sajátságos eset következtében fordult ministeriuma fiatal fogalmazójára. A kormány ugyanis 1869-ben közölte az egész ország által sürgetett ipartörvény javaslatát. Ezen javaslatot a „Századunk“ című lapban egy névtelen cikkíró megtámadta, nagy szakértelemmel mutatva ki annak hibáit. A föltűnést keltett cikkek hatása alatt Gorove minister írta a szerkesztőnek, hogy szeretne megismerkedni a jeles cikkek szerzőjével. A cikkek írója azonban ismeretlen akart maradni a minister előtt, a ki erre megkérte a lap szerkesztőjét, hogy fejezze ki köszönetét s elismerését a titkolódzó írónak. Klapka György a lap vezére ekkor megmondta a ministernek, hogy elismerését közvetlenül is kifejezheti a szerzőnek, mert az ministeriuma fogalmazója Matlekovics Sándor. A minister alkalmat keresett Matlekovics kitüntetésére, kiküldte őt Németországba, Franciaországba, Belgiumba és Angliába a tőzsdek, biztosító intézetek tanulmányozására és haza jövet titkárrá nevezte ki.

Ezen idő alatt Matlekovics Sándor folyton működött az irodalom terén. Előadásai vezérfonalául írta első rendszeres művét a „Nemzetgazdaságtan“t, mely 1874-ben második kiadást ért. Ezt követte a „Pénzügytan“, majd a „kereskedelem története“, egy kisebb terjedelmű kötet a tüzbiztosítás állami szervezéséről és egy nagyobb a differentialis díjtételek jelentőségeiről. Rendszeres műveit világos előadás jellemzik, úgy hogy azok a tanuló ifjúság által ma is nagy kedveléssel használatnak tankönyvekül, a midőn szerzőjük már régen lemondott a tanári pályáról. Hogy ezek a művek is a közgazdasági tudomány színvonalán állottak, azt fölösleges említenünk; másik két említett művében a közgazdasági politika két nagy jelentőségű kérdését nagy tudományos apparatussal és a gyakorlati élet alapos ismeretére valló ítélőképességgel oldotta meg. A magyar tudományos Academia a közgazdasági irodalom terén szerzett érdemei elismerésül már 1873-ban levelező tagjává választotta.

Külföldi tanulmányútja alatt szerzett tapasztalatait nagy eredménnyel érvényesítette a kereskedelmi törvényjavaslat előkészítésénél. Az Apáthy István által kidolgozott javaslatnak a biztosító társulatokról szóló részeit a szakértekezletekben mint előadó referálta és ezek az ő átdolgozásában jutottak az országgyűlés elé. 1875-ben mint osztálytanácsos a vámügyek vezetésével bízott meg és azzal elemébe jutott, alkalma nyílt fényes tehetségei kifejtésére. Ettől fogva az összes vámügyi tárgyalásokban részt vett, mert a magyar kormány kiküldöttje, az Ausztriával való közgazdasági egyezés előkészítésében is nevezetes szerep jutott neki. E tárgyalásoknak minegy előkészítésére írta németül is megjelent munkáját „Az osztrák-magyar monarchia vámpolitikája 1850-től kezdve napjainkig“, mely a külföldi tudósvilágban is elismerést szerzett nevé-

nek. Hivatali elfoglaltsága ettől kezdve mindinkább elvonta az irodalmi pályától, de sokszoros teendői dacára tudott magának időt szakítani egy-egy kisebb értekezés írására, a melyek a Nemzetgazdasági Szemlében jelentek meg.

Az Ausztriával való közgazdasági kiegyezés alatt ministeri tanácsossá és 1880-ban államtitkárrá neveztetett ki. Az ekkor alakult „Országos Bank“ ugyanis fényes ajánlattal meghívta vezérigazgatójának, de a kormány nem akarta elveszteni nélkülözhetlenné vált ministeri tanácsosát és az államtitkári állással kínálta meg. Az anyagilag dúsan javadalmazott vezérigazgatói állást visszautasította, mert egész erejével csüggött a közügyek szolgálatán, daczára annak, hogy ezen visszautasítással nagy anyagi előnyökről kellett lemondania.

De ő ezen áldozatot szívesen hozta meg, mert irányadó állásában alkalma nyílt közgazdaságunk fejlődését kezdeményezőleg és tevékenyen előmozdítani. A legnagyobb bizalmát birván úgy b. Kemény Gábor mint gr. Széchenyi Pál ministereknek, érvényesíthette eszméit, a melyekről gazdasági haladásunkra megannyi áldás származott. Oly közgazdasági politikát követett, mely megfelel hazánk érdekeinek, mert annak jelszava a szunnyadó vagy nem kellően működő erők felköltése, illetőleg irányítása. E politikát dicsérik az eredmények, a melyekkel az ő neve válhatlanul össze van fűzve. A mi a közgazdasági politikában öt év óta történt, abban neki nagy része van; és ezen érdemeit ma már osztatlanul elismeri az ország egész közvéleménye. A gazdasági és ipari szakoktatás rendszeresítése, a háziipar új életre keltése, a gyáraknak nyújtott állami kedvezmények pezsgőbb életet ébresztettek az ipar terén, a kulturmérnökség, a borászati és selymészeti kormánybiztosság, a különböző szakmabeli vándortanítók a mezőgazdaság fejlesztésén működnek, tőle nyerve felvilágosítást s ösztönzést.

A nagyobb törvényhozási alkotások között, a melyekben már irányadó szerepet vitt, az 1882-ki vámtarifa és az 1884-ki ipartörvény említendők. A vámtarifát előkészítő tárgyalásokat ő vezette és az ő tollából folyt annak terjedelmes indokolása, mely az e szakmabeli legkitünőbb művek között joggal igényelhet helyet. Az ipartörvény javaslatát is ő dolgozta ki, a legnagyobb elismerést aratva az által minden körben. Az ipartörvény végrehajtására vonatkozó nagy terjedelmű rendeletek is az ő mindenre kiterjedő gondosságát és nagy gyakorlati érzékét dicsérik.

Az országos kiállítás tervét is ő hozta a megvalósítás stádiumába. Mint az országos bizottság elnöke vezeté annak rengeteg gondot és munkát adó előkészítését, kiterjesztve figyelmét a legaprólékosabb részletekre is. A kiállítás sikere első sorban neki lesz köszönhető.

Államtitkárrá való kineveztetése után az apatini kerület sietett képviselőjévé választani. E kerületet képviselte az 1881—84. országgyűlés alatt is, a most lezajlott választások alatt pedig szülővárosa Budapest VII. kerülete választotta képviselőjévé óriási többséggel. A polgárság benne a polgári erénynek megtestesítését látja

és a midőn megválasztotta, csak ezen érdemeknek hódolt. Matlekovics Sándor hivatalos állásában támogatója minden helyes ideának, akár kitől származik is az, s nemcsak tisztelt, de szeretett főnöke is ministeriuma tisztviselőinek, a magánerintkezésben pedig egyike a legszeretetre méltóbb férfiakkal. A munkát, a teendőket soha sem sokalja és ezáltal bámulatot kelt mindazokban, a kik közelről szemlélhetik pihenést nem ismerő buzgalmát. A ministerium rendes ügyvezetése mellett talál magának időt arra, hogy a számtalan szakértekezletet vezesse, előkészítse a szerves törvényjavaslatokat, a melyek közül ismét néhány nagy jelentőségű vár az országgyűlési tárgyalásra. Munkaereje teljében van és az ország joggal remélhet tőle még további nagy szolgálatokat.

Dr. Neményi Ambrus.

A politika s az irodalom terén a fiatalabb nemzedéknek egyik legkitünőbb tagját mutatjuk be az olvasónak Neményiben, kit örömmel vallunk pártunk hívének és harcosának. Kiváló tevékenységben gazdag életéről e fiatal képviselőnek, kinek nevével közel egy évtized óta igen gyakran találkozhatott a sajtóban a magyar olvasó, a következőket jegyezzük föl.

Dr. Neményi Ambrus született 1852-ben Péczelen, Pestmegyében, igen szegény sorsu szülőktől. Elemi és gymnasiális tanulmányait sok nélkülözéssel küzdve, végezte, de épen e körülmény javára szolgált, mert a szép tehetségű és komoly törekvésű ifjút önjerejének teljes kifejtésére utalta, úgy hogy mire az érettségi vizsgálatot letette, már kezdett a hirlapokba írni, magvas és szellemes dolgozataival figyelmet kelteni és tért foglalni. Mint hirlapíró csakhamar igen jó anyagi positiót teremtett magának. Más ember ezzel megelégedett és itt megállapodott volna, de ő mikor ez megvolt, 1873-ban látkörének szélesbitésére, ismereteinek s tanulmányainak gyarapítása, szóval önkiképeztetésének folytatása céljából külföldre ment ki, hol három évet töltött részint Francia- és Németországban, részint Angliában. Felsőbb tanulmányainak legnagyobb részét a bécsi egyetemen és a párisi Collége de France-on végezte.

Visszajött aztán ismét, megrakottan mint a méh, gazdag ismeretekkel, hogy azokat itthon hasznosítsa. Első lépése az volt, hogy a budapesti tudomány-egyetemen fényes sikerrel szerezte meg a tudori oklevelet. Csak miután így elérte a legmagasabb tudományi fokozatot, kezdett el dolgozni igazában. Nyolc éve, hogy a nagytekintélyű «Pester Lloyd»-nak vezércikkíró főmunkatársa. Már az is kötetekre megy, a mit e lapba ezen idő alatt dolgozott. Nem fordult elő a közkormányzat valamennyi ágában kérdés, a miről publicistikai hivatottsággal ne irt volna, még pedig tartalmasan, magvasan és szépen, mely tulajdonok csak kiváló írói tehetségek vonásai szoktak lenni. Miért is cikkei a legolvasottabbak közé tartoztak s